

Оцінка й інтерпретація даних опитувальника PARCA-R про здібності дітей на основі батьківського звіту — перегляд: Короткий довідник

Оцінку й інтерпретацію даних опитувальника PARCA-R (Parent Report of Children's Abilities-Revised) здійснюють у три етапи:

1. обчислення первинних балів;
2. виведення стандартизованої оцінки;
3. інтерпретація стандартизованої оцінки.

Ознайомтеся з кожним із них далі.

Щоб дізнатися більше про оцінку й інтерпретацію даних опитувальника PARCA-R, завантажте, будь ласка, безкоштовну копію [посібника з PARCA-R](#).

1. Обчислення первинних балів

Первинні бали потрібно обчислювати окремо і для оцінки невербальних когнітивних функцій, і для оцінки мовного розвитку. Це можна робити електронно — за допомогою [онлайн-опитувальника PARCA-R](#), — або вручну за наведеними нижче інструкціями.

1а. Обчислення первинних балів вручну

Обчислення первинних балів для оцінки невербальних когнітивних функцій

Оцінювання невербальних когнітивних функцій охоплює запитання 1–34 у розділі опитувальника «Гра вашої дитини». Відповідь на кожен із пунктів потрібно оцінювати ось так:

Так	= 1
Ні	= 0
Не знаю	= 0

Порахуйте кількість відповідей «так» — це і буде кількість первинних балів для оцінювання невербальних когнітивних функцій. Тут кількість первинних балів коливається від 0 до 34.

Якщо батьки пропустили 4 запитання для оцінки невербальних когнітивних функцій та менше, то бали за них можна замінити середнім балом за запитання з відповідями. Якщо бракує понад 4 відповіді, то вивести оцінку для невербальних когнітивних функцій неможливо.

Обчислення первинних балів для оцінки мовного розвитку

Є три кроки обчислення первинних балів, щоб оцінити мовний розвиток:

1) Обчисліть первинні бали для субшкали оцінювання словникового запасу: порахуйте кількість слів, які ви позначили у чеклісті «Що може сказати ваша дитина». Фактична кількість балів для субшкали оцінювання словникового запасу коливається від 0 до 100.

Слова, які дорослі не позначили, оцінюються в нуль балів.

2) Обчисліть первинні бали для субшкали оцінювання складності речень. Кількість первинних балів для цієї субшкали коливається від 0 до 24. Для цього:

Спершу оцініть відповіді на запитання 1–6 у розділі «Як ваша дитина використовує слова» так:

Часто	= 2
Іноді	= 1
Ще ні	= 0

Додайте бали за кожен пункт і виведіть загальну оцінку (від 0 до 12).

Потім оцініть відповіді на запитання 7–18 у розділі «Як ваша дитина використовує слова» так:

Речення А = 0

Речення Б = 1

Додайте бали за кожен пункт і виведіть загальну оцінку (0 до 12).

Підсумуйте отримані бали за відповіді на запитання 1–6 та запитання 7–18, щоб вивести загальну первинну оцінку для субшкали оцінювання складності речень — вона коливається в межах від 0 до 24. Ті речення, біля яких немає відповіді дорослих, оцінюйте у нуль балів.

3) Щоб вивести первинну оцінку для шкали оцінювання мовного розвитку, додайте результати оцінювання за субшкалами словникового запасу та складності речень. Кількість первинних балів для шкали оцінювання мовного розвитку коливається від 0 до 124.

16. Електронне обчислення первинних балів

Щоб обчислити кількість первинних балів за допомогою [онлайн-опитувальника PARCA-R](#), перенесіть відповіді батьків на кожне запитання в нього.

2. Виведення стандартизованої оцінки

Стандартизовану оцінку невербальних когнітивних функцій та для мовного розвитку за PARCA-R можна вивести з допомогою [онлайн-калькулятора оцінки PARCA-R](#) або зробити вручну згідно з наведеними нижче інструкціями.

2а. Виведення стандартизованої оцінки вручну

Для стандартизованого оцінювання невербальних когнітивних функцій та мовного розвитку можна використовувати таблиці в Додатку Б до [посібника з PARCA-R](#), який є у вільному доступі на [вебсайті PARCA-R](#).

Щоб вивести стандартизовані оцінки, потрібні такі дані: вік дитини на момент обстеження (скорегований або хронологічний) у місяцях і днях, стать і кількість первинних балів.

Спершу оберіть відповідну таблицю для віку та статі дитини. Гортайте першу колонку донизу, поки не знайдете кількість первинних балів, яку набрала дитина. Тоді рухайтесь поглядом вправо вздовж рядка, щоб знайти відповідну стандартизовану оцінку.

Наприклад, щоб визначити стандартизовану оцінку для хлопчика у віці 25 місяців і 5 днів, який первинно набрав 19 балів у сфері невербальних когнітивних функцій та 24 бали у сфері мовного розвитку:

- i) оберіть таблицю в Додатку Б для хлопчиків відповідного віку — в цьому випадку це таблиця для хлопчиків віком від 24 місяців і 16 днів до 25 місяців і 15 днів (див. Рисунок 1);
- ii) знайдіть у першій колонці таблиці «19» — кількість первинних балів, і читайте вздовж рядка, щоб знайти відповідну стандартизовану оцінку невербальних когнітивних функцій. У цьому випадку вона становить 70 і розташована у другій колонці;
- ii) знайдіть, де у першій колонці таблиці зазначена кількість первинних балів 24, і читайте вздовж рядка, щоб знайти відповідну стандартизовану оцінку мовного розвитку. У цьому випадку вона становить 84 і розташована у 5 колонці.

Хлопчики: від 24 місяців і 16 днів до 25 місяців і 15 днів						
Невербальні когнітивні функції (діапазон первинних балів: 0–34)			Мовний розвиток (діапазон первинних балів: 0–124)			
Первинні бали	Стандартизована оцінка	Процентиль	95 % ДІ	Стандартизована оцінка	Процентиль	95 % ДІ
0	49	<0,1	46–65	53	<0,1	49–61
1	49	<0,1	46–65	58	0,2	54–65
2	49	<0,1	46–65	61	0,5	57–68
3	49	<0,1	46–65	64	0,8	60–71
4	49	<0,1	46–65	66	1,2	62–73
5	49	<0,1	46–65	68	1,6	64–75
6	49	<0,1	46–65	69	2,0	65–76
7	49	<0,1	46–65	71	2,5	66–77
8	49	<0,1	46–65	72	3,1	67–79
9	49	<0,1	46–65	73	3,6	69–80
10	49	<0,1	46–65	74	4,2	69–81
11	50	<0,1	47–66	75	4,8	70–82
12	51	<0,1	48–67	76	5,4	71–82
13	53	0,1	50–68	77	6,0	72–83
14	55	0,1	52–79	77	6,7	73–84
15	58	0,2	54–73	78	7,3	74–85
16	61	0,4	57–75	79	8,0	74–85
17	64	0,8	59–78	80	8,8	75–86
18	67	1,3	62–81	80	9,5	76–87
19	70	2,2	64–83	81	10,2	76–87
20	73	3,5	67–86	82	11,0	77–88
21	76	5,5	70–89	82	11,7	77–89
22	79	8,2	73–91	83	12,5	78–89
23	82	12,0	75–94	83	13,3	78–90
24	86	17,0	78–97	84	14,1	79–90
25	89	23,5	81–100	84	15,0	79–91
26	93	31,4	84–103	85	15,8	80–91
27	97	40,9	88–106	85	16,6	80–92

Рисунок 1. Виведення стандартизованих оцінок за допомогою таблиць у посібнику.

26. Електронне виведення стандартизованої оцінки

Як ви вже знаєте, стандартизовані оцінки також можна визначати електронно за допомогою [онлайн-калькулятора оцінки PARCA-R](#) (Рисунок 2).

Щоб скористатися онлайн-калькулятором, спершу потрібно ввести дані про стать дитини, дату народження і дату обстеження, а хронологічний вік система визначить сама.

Щоб визначити скорегований вік передчасно народженої дитини на момент обстеження, введіть очікувану дату пологів у поле «Дата народження дитини».

Потім потрібно ввести набрані дитиною первинні бали, згідно з якими розрахують стандартизовану оцінку. Аркуш-висновок із подробицями оцінок дитини можна завантажити та роздрукувати.

калькулятор PARCA-R
PARCA-R calculator

To obtain PARCA-R standard scores, first select the child's sex and then enter the child's date of birth and date of PARCA-R assessment. In order to obtain scores for corrected age for children born preterm, enter the child's expected date of delivery (EDD) instead of date of birth. Next enter the child's raw questionnaire scores for the Non-Verbal Cognition Scale and the Language Development Scale. The calculator will then provide the child's age and sex standardised score for each scale.

Щоб обчислити стандартизовані оцінки, спершу заповніть поле про стать дитини, тоді введіть дату народження і дату обстеження. Щоб визначити скорегований вік передчасно народженої дитини, введіть очікувану дату пологів у поле «Дата народження дитини». Далі введіть значення набраних дитиною первинних балів за шкалами невербальних когнітивних функцій і мовного розвитку. Після цього калькулятор розрахує стандартизовані оцінки для кожної шкали відповідно до віку і статі дитини.

Sex: Boy / Girl

Стать: Хлопчик / Лівчинка

Date of birth or EDD: 29/07/2015 ✓

Date of assessment: 03/09/2017 ✓

Age at assessment: 25 months 5 days / 25 місяців і 5 днів

Для передчасно народжених немовлят, ви можете вводити очікувану дату пологів (ОДП) замість дати народження

NON-VERBAL COGNITION SCALE
A 25mo 5d old boy with a non-verbal cognition scale of 19 has a standard score of 70. This is on the 2nd percentile. This means that 2% of children in the general population have scores equal to or less than this child's score.

Child's raw score	Standard score	Percentile
19	70	2

LANGUAGE DEVELOPMENT SCALE
A 25mo 5d old boy with a language development scale of 24 has a standard score of 84. This is on the 14th percentile. This means that 14% of children in the general population have scores equal to or less than this child's score.

Child's raw score	Standard score	Percentile
24	84	14

Print... Clear all

Очистити всі поля

Дякуємо, що скористалися онлайн-калькулятором PARCA-R. Щоб дізнатися, що означають ці оцінки, зверніться до медичного фахівця вашої дитини.

Thank you for using the PARCA-R online calculator. If you would like more information on how to use these scores, please contact your child's health professional.

Рисунок 2. Знімок екрана онлайн-калькулятора PARCA-R та демонстрація прикладу.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ НЕВЕРБАЛЬНИХ КОГНІТИВНИХ ФУНКЦІЙ
У хлопчика віком 25 місяців і 5 днів із первинною оцінкою невербальних когнітивних функцій 19 стандартизована оцінка становить 70, що припадає на 2-гий процентиль. Це означає, що 2 % дітей у загальній популяції мають таку ж або нижчу оцінку.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ МОВНОГО РОЗВИТКУ
У хлопчика віком 25 місяців і 5 днів із первинною оцінкою мовного розвитку 24 стандартизована оцінка становить 84, що припадає на 14-тий процентиль. Це означає, що 14 % дітей у загальній популяції мають таку ж або нижчу оцінку.

3. Інтерпретація стандартизованих оцінок

Стандартизовані оцінки PARCA-R визначають згідно з нормативами. Саме тому їх можна використовувати, щоб зрозуміти, наскільки індивідуальна оцінка дитини відрізняється від середнього значення стандартизованої вибірки. Тобто стандартизовані оцінки допомагають порівняти розвиток окремої дитини з розвитком дітей того ж віку і статі в загальній популяції та виявляти дітей і з розвитком, що випереджає норму, і зі затримкою розвитку.

Процентильні ранги та довірчі інтервали, зіставлені з відповідними стандартизованими оцінками, можна знайти також у таблицях у Додатку Б до [посібника](#).

Процентильні ранги демонструють, у якій частки стандартизованої вибірки оцінки були нижчі, ніж у цієї конкретної дитини. Саме тому їх можна використовувати для порівняння рівня розвитку дитини з очікуваним розвитком для цього віку й статі.

Наприклад, процентильний ранг 45 вказує на те, що 44 % дітей того ж віку й статі у загальній популяції мали нижчу оцінку, ніж дитина, яку діагностували.

Стандартизовані оцінки застосовують не лише, щоб виявити затримки розвитку, а й для ідентифікації дітей із розвитком, що випереджає норму. Наприклад, процентильний ранг 95 вказує на те, що дитина, яку оцінюють, демонструє вищі результати, ніж 94 % однолітків тієї самої статі в загальній популяції.

Оскільки конкретні критерії встановлення затримки розвитку та показання для послуг раннього втручання можуть відрізнитися залежно від системи охорони здоров'я, необхідно послуговуватися відповідними протоколами місцевого значення та національними настановами із виявлення відхилень у розвитку та його порушень і визначення показань для включення до програм втручання.

У наукових дослідженнях і часто для подальшого спостереження за розвитком застосовують класичні діагностичні критерії затримки розвитку на основі результатів стандартизованих тестів за діапазонами стандартних відхилень. Наприклад:

Середній розвиток

Стандартизована оцінка в діапазоні від -1 SD до $< +1$ SD. Це відповідає стандартизованій оцінці 85–114.

Легка затримка

Стандартизована оцінка в діапазоні від -2 SD до < -1 SD.

Це відповідає стандартизованій оцінці 70–84.

Помірна затримка

Стандартизована оцінка в діапазоні від -3 SD до < -2 SD.

Це відповідає стандартизованій оцінці 55–69.

Тяжка затримка

Стандартизована оцінка в діапазоні від < -3 SD.

Це відповідає стандартизованій оцінці 54 або нижче.

Аналогічно, стандартизовані оцінки можна застосовувати для ідентифікації дітей із розвитком, що випереджає норму, наприклад:

Вище середнього

Стандартизована оцінка в діапазоні від +1 SD to < +2 SD.

Це відповідає стандартизованій оцінці 115–129.

Значно вище середнього

Стандартизована оцінка в діапазоні від $\geq +2$ SD.

Це відповідає стандартизованій оцінці 130 або вище.

Стандартизовані оцінки невербальних когнітивних функцій та мовного розвитку потрібно аналізувати окремо, щоб оцінювати розвиток дитини та класифікувати затримку в кожній окремій сфері.

Скеровувати на діагностичне обстеження чи послуги втручання потрібно враховуючи результати інших клінічних обстежень і відповідно до протоколів місцевого значення чи національних настанов.

Funding: Standardisation of the Parent Report of Children’s Abilities – Revised (PARCA-R) questionnaire was funded by an Action Medical Research project grant (Grant Reference: GN2580) to Samantha Johnson (University of Leicester), Louise Linsell (University of Oxford), Peter Brocklehurst (University of Birmingham), Neil Marlow (University College London), Dieter Wolke (University of Warwick) and Bradley Manktelow (University of Leicester).

This resource should be cited as: PARCA-R Study Group. Scoring and interpreting the Parent Report of Children’s Abilities (PARCA-R) questionnaire: A quick reference guide. University of Leicester, Leicester, 2024.

Permissions for use: The PARCA-R is freely available for use non-commercially for clinical and research purposes. The PARCA-R questionnaire and associated resources must not be adapted in any way and must not be used for profit. If you have any queries about the use of the PARCA-R, please email the team at parca-r@le.ac.uk